



డబ్బెకాలు మంటవే!

అంద్రదేశంలో ఒక బిల్లా ముఖ్య పట్టణంలో బస్ స్టాండ్ నుంచి కాలేజీకి వెళ్లే దారిలో సూర్య పండ్ర లారీ సర్వీసు పెడే ఉంది. సామాన్యంగా బస్ స్టాండ్ కి, కాలేజీకి మధ్య పయనించే ప్రజలు ఎంత తొందర పనితో ఉన్నా ఎంత వరద్యసంగా నడుస్తున్నా ఆ సూర్య పండ్ర లారీ సర్వీసు దగ్గిరికి వచ్చేసరికి ఓ మారు ఉలిక్కిపడి చుట్టూ చూసి ముందుకి సాగుతారు. దానికి కారణం లేకపోలేదు. మీదనించి లారీ వెళ్ళినా దులుపుకుని కదిలిపోయే ప్రాఫెసరువైనా నిలవేయగల ఒక చిత్రమైన ధ్వని అక్కడ సంధ్యవేళలలో వినిపిస్తూంటుంది. ఇదీ అని స్పష్టంగా చెప్పలేంకాని డోలూ, సన్నాయి బాంజో, మాండలిన్, గిటార్, పియానో ఒక్క మారు మోగిస్తే వచ్చే ధ్వని పొలిఉంటుంది అది. రాక్షసులు వసంతోత్సవాలలో తేలుతున్నారో, దేవతలు వసురోత్సాహంలో మునిగిఉన్నారోనని పదికులని అక్కజపరచే ఆ నాదం (ఆర్తనాదం కాదు) పుట్టు పూర్వోత్తరాలు అతి సామాన్యమైనవి.

మధ్యలో మొదలుపెట్టి వెనక్కి వెళ్ళడం మోడరన్ టెక్నిక్ కనక అనలు కథ ఇప్పుడు

మొదలు పెడతాను (ఈమధ్య విద్యార్థులు కూడా ఇదే టెక్నిక్ అవలంబించి నిరూపించవలసింది దిత్తాంశంగా వ్రాస్తున్నారని సరీక్టాధికారులు గోల పెడుతున్నారు.) ఆ పూర్ణో కాలేజీలో శిల్పము డిపార్టుమెంటులోనూ, హిస్టరీ డిపార్టుమెంటు లోనూ ఒక్కమారే భాళిలు ఏర్పడడంమాసి గవర్నమెంటు ఇంగ్లీషులోనూ, హిస్టరీలోనూ డిగ్రీలు కలిగిన ఓ నవ దంపతులను ఆపూరికి ట్రాన్స్ ఫర్ చేశారు. ఆ అమ్మాయిపేరు లత. లతలాగే ఉంటుంది కూడా. లతనిపేరు రావు. లతను మటుకు అస్వర్థనామధేయుడుకాడు. అతనికి చాలావచ్చు. వాళ్ళు వచ్చిన వారం పది రోజులకే చాలా సాఫ్టులరు అయిపోయారు. అంటే సాటిటికల్ యాంగిల్ లో కాదు. మామూలుగా లత అన్నా, రావు అన్నా "పాపం మంచివాళ్ళు" అనుకునేవారు. (పాపం ఎందుకు?)

మరోవారం అయ్యా అవకముందే ఓ రోజు లత మంచి చూసేరుగా ఇల్లంతా సర్దడం మొదలు పెట్టింది. "ఎలాగైనా ఇల్లాలుకదా!" అనుకున్నాడు రావు వార్ష ప్రఫుల్లమాసంతో. లత నేడిపించా అనిపించిందతనికి.

"ఏం? వన్స్ టైమ్ వెయ్యాలని చూస్తున్నావా?" అన్నాడు.

"ఉహూ. మిమ్మల్నికాదు" అంది లత సీరియస్ గా. రావుకి అర్థం కాలేదు. "మరి?"

"స్వర్గగారిని భోజనానికి పిలిచాను."

ఒక్క విముషంపాటు రావుకి నోట మాట రాలేదు.

"అప్పుడే మీ ఇద్దరికీ అంత స్నేహం అయిపోయిందేమిటి?"

"ఎంత స్నేహం కావాలి" అని లత స్వరం తగ్గించి, "చాలా మంచి మనిషండీ" అంది లతన్ని ఉడికిస్తున్నట్టు.

"అవువవును. అందులో ఈ రోజుల్లో మంచి వాళ్ళు చాలా అరుదు కూడాను" అన్నాడు రావు కింవిత్ అప్రసమ్మడై. కొంచెంసేపూరుకుని, "అయితే చికెన్. . . . ." అన్నాడు లతాభిముఖుడై.

"నో, నో" అంది లత విముఖురాలై "అనిడ ప్యూర్ వెజ్ ."

"ఏం? ఈ రోజుల్లో వర్షాంతర భోజనాలకి తప్పు లేదే."

"వల్లా లా, కృతులూ కాదేమీ ప్రశ్ని అందరిది ఏక నలుపేకదా?" అంది లత విసుగ్గా. స్వర్ణ మువర్ణం కాదు.

"పోనీ, ఏం చేస్తున్నావ్?"

"వంకాయకూర, పెరుగు వడలు, ములక్కాడ పేసి పులుసు."

వీరసంగా కుర్చీలో కూలబడ్డ రావు వంక జాతిగా చూసింది లత. వంకాయా ఓ కూరేనా? అని అతడి భావం. "ఒక్క రోజుకేకదా" వర్ణకు ధోవడం నేర్చుకోవాలని లత మనవి.

"నీ గురించే వా భాధంతా" అన్నాడు రావు. "అంటే?"

"అంటే భర్తని అర్ధాకలితో లేపిన అడదానికి డోర్లవ్యూతోకా లుండవంటూంటారు పెద్దవాళ్ళు." "ఓ. అలాటి మాట లనకండి."

రావు నోరు మూసుకుని రేడియో, పేసరు వరసగా విప్పేడు. పాపం అవేళ రావుకి కంచం లోంచి చెయ్యి నోటిదాకా వెళ్ళే ఒట్టు.

"ఏవండీ? ఒంట్లో బాగులేదా? అలా ఉన్నారే?" అంది స్వర్ణ వివర్ణమైన అతడి మొహం చూసి.

"ఏంటండీ. ఏదో జ్ఞాపకం వచ్చింది. శ్రీవా ధుడు గరళకంఠుడ్రీ సేవలు చేశాడట విషం తాగేనని విద్రవీగుతావునని వంనాలు బచ్చలిశాకం పులు సుతో జోవుకూడు మింగు చూద్దాం అని."

లత తీక్షణంగా చూసింది రావువేపు. రావు గలుక్కున మంచినిక్క గ్గానందుకున్నాడు. కష్టా త్తెప్పుడూ మంచివాళ్ళకే వస్తాయిట. (కష్టా లోచ్చాయంటే మంచి వాళ్ళయి ఉండాలిట) లత పోతే రావు ఇలా అభోజనంగా ఉండనుకొక ఉండ నని మొండిపట్టు పట్టి ఉండేవాడు. లత ఇలా అవమానంపాలై ఉండేదికాదు (సతిదేవుని మూలంగా) స్వర్ణ ఆవర వ్యవహార దగ్గర తనతో పాసగని వాళ్ళతో స్నేహించేసి ఉండేదికాదు. అన్నిటికీ వాళ్ళ వాళ్ళ మంచితనమే కారణం. సూక్ష్మంగా ఆ ముగ్గురూ ఆ సమయంలో ఆలోచిస్తున్న వాటి సారాంశం ఇది.

భోజనాలు ఆయోకా (అవకుండానూ) అందరూ వచ్చి డ్రాయింగ్ రూమ్ లో కూచుని ఆకులు చేసు కుంటుండగా—

"మీకు సంగీతం వచ్చునా?" అని లత స్వర్ణని అడిగింది.

"రాదు. మరి మీకు వచ్చునా?"

"నాకూ రాదు."

అక్కడితో ఆ సంభాషణ అయిపోవలసిందేకాని తెలుగు వలలలా, తెలుగు సీనిమాలాగ అయిపోయి నట్టే అయిపోయి మళ్ళీ తలెత్తింది.

"నేర్చుకుందామా?" అంది స్వర్ణ.

రావు దిక్కు దిక్కుమంటూ లతవేపు చూశాడు. "తప్పుకుండా" అంది లత ఆనందోత్సాహాలు వద నంతలో వెల్లివిరుస్తుండగా. లతకి అతిథులని ఎలా ఆదరించాలో తెలుసు అనుకున్నాడు రావు ఆనందంగా.

నాలుగు రోజులు పోయేక లత రావుతో "కాకి వారి ఏదుతో వెంకటశాస్త్రిగారని ఒక సంగీతం మేష్ట్రు రున్నారట. వెళ్ళి తీసుకొరండి" అంది.

"అదేదేటి?" అన్నాడు రావు కొత్తగా చూస్తూ.

"తెలిసట్టు నటించకండి. మీముందేకదా

స్వర్ణ, నేనూ నేర్చుకుంటాం అని నిశ్చయించు కున్నది" అంది లత.

"ఉరికే అన్నావనుకున్నాను"

"కాదులేండి" అంది లత కొంచెం కఠినంగా.

రావు సరేలే అన్నాడు. రాత్రి "కనుక్కున్నారా" అనడిగితే లేదన్నాడు. మర్నాడూ అదే ఆస్పరిచాడు. మూడోరోజు డైర్యం వహించి, "ఇప్పుడు సంగీతం నేర్చుకోవోతే ఏం లతా?" అన్నాడు నెమ్మదిగా.

అతనికి సంగీతం అంటే అంత కోపంలేదుకాని ఎమెచ్యూర్స్ ని సహించలేడు. శాస్త్రీయ కచేరీలు అర్థంకావు. అంచేత అతను వినగలిగిందల్లా రేడి యోల్లో లలిత సంగీతమూ, సీనిమాల్లో శాస్త్రీయ సంగీతమూను. పెళ్ళిమాపులనాడే "మీ అమ్మాయి పాడదుకదా, పాట నేర్చుకుంటానని పేవీ పెట్టెదకదా" అని అడగలేదే అని విచారించ వలసిన రోజొచ్చింది అతని జీవితంలో ఆఖరికి.

లత క్షణం పూరుకుని "సరేలేండి" అంది. కాని అది నాతిక చివర్లుంచి వచ్చింది.

మర్నాడు కాలేజీలో స్వర్ణ "కనుక్కున్నారా?" అని ప్రశ్నించింది లతని.

"లేదు. ఇవాళ కనుక్కుంటావన్నార" అంది లత.

"నేను వీణకి వ్రాశాను" అంది స్వర్ణ "రెండు రోజుల్లో జవాబు రావచ్చు."

లతకి చెప్పాలో తెలియదు. స్వర్ణ సరదా చూస్తుంటే లతకి హాషిరోస్తూంది. అటు రావు తీరు చూస్తే నీరుకారిపోతూంది. "నిజంగా నా

### నిడదవోలు మూలతి

అభిప్రాయం ఏమిటో నాకు తెలియలేదు" అని తనలో తనే నలుకుంది.

ఆ రాత్రి మళ్ళీ రావు దగ్గర "ఆ విషయం ఎత్తకుండా పూరుకోలేకపోయింది.

"స్వర్ణ వీణ మేకర్ కి ఉత్తరం వ్రాశారుట" అంది.

రెండు రోజులు పోయాక స్వర్ణకి జవాబు వచ్చింది అని బులెటిన్ తెచ్చింది. మూడోరోజు బులెటిన్: వీణ మేకర్ ఆదివారం పూల్ గో దిగుతాడని.

ఆఖరికి రావు విసుగ్గా "నువ్వు ఈ సంగీతం ఆపుతావా? నన్ను సన్మానం పుచ్చుకోమన్నావా?" అన్నాడు.

లత హరిణలోచనాలతో అతనివేపు చూడడం చూసి, "అదికాదు. నన్నేం చెయ్యమంటావు చెప్పు?" అన్నాడు మందర స్థాయిలోకి దిగి.

"ఓహో! మీరది ఒక ప్రాపాజిట్ అంటే కన్సిడర్ చెయ్యొచ్చు. మీరు గ్రహించారో లేదో సంగీతానికి, సన్మానానికి కూడా నన్నెండోళ్ళే సాధన నిర్ణయించేరు ఆర్యుల!" అంది లత కుదులుబడి.

"నన్నుతొన్ను వన్నెండోళ్ళు లీవ్ అడగనా?" (హాళనగా)

"ఇవ్వరు చాటిలు" (దిగులుగా)

"దానికేముంది? ఎక్స్ ప్రెస్ నీగ కన్సిడర్ చెయ్య ముందాం. వ్రాస్తాను— మా ఆవిడ సంగీతం నేర్చు కుంటుందిట. ఆ కాలపరిమితిలో నేను సన్మానా శ్రమం వనిచూడాలనుకుంటున్నాను అని. అది

మీరిచ్చుకోవడం కనక స్వతి లీకకంద ఇచ్చినా ఇవ్వచ్చు" (మళ్ళీ హాళనగానే)

"అయివా ఇవ్వం అంటే. . . .?" (ఇంకా దిగులుగా)

"అప్పుడేనా ఈ రికార్డు అవుతానా?" (కఠినంగా.)

". . . . ."—(నిస్సహాయంగా)

ఇలాటి సంభాషణలు అవుతుండగానే ఆదివారం వచ్చేసింది. దాంతోపాటు స్వర్ణ, స్వర్ణ వెనక వీణ మేకరూ, ఆ మేకర్ తో వీణా రావుగారింటి కొచ్చేవారు.

"బాగుండండి?" అంది స్వర్ణ.

"బాగానేఉంది" అన్నాడు రావు. లతకి వీణ చూస్తున్నకొద్దీ ముచ్చటేసింది. సన్నని దంతపు బోర్డరు చుట్టూ వేశాడు. ఫినిష్ మెడిసిపడి పోతూంది. మేళంచేసే తీసుకువచ్చాడు.

"ఇక్కడ ఉంచమన్నాండీ. మీరు సాయంత్రం ఆ వీణ మేష్ట్రు పిలిస్తే, ఆయనకి కూడా చూపించి డబ్బిచ్చేస్తా నన్నాను." అంది స్వర్ణ.

"అలాగే చెప్తారేండి" అన్నాడు రావు. వాళ్ళు వెళ్ళిపోయాక రావు లతవేపు తిరిగి, "మీ చదువు కున్న ఆడవాళ్ళతో గెలవడం కష్టం నుమా" అన్నాడు. లత వీణవేపునుంచి దృష్టి మరల్చుకుం దానే "తేలుగా తెలుసుకున్నారూ" అంది.

"ముందే తెలుసు"

"మరెందుకు చేసుకున్నారూ?"

"నేను మొదటే చెప్పాను మా అమ్మతో—

"నాకు చదువుకున్నవాళ్ళు వద్దూ, వాళ్ళలా దోచాడు పద్దు చూడండని కాలేజీకి రాకుండా ఉంటే చాలా అని. మా అమ్మే "కాకాలపు చదువులొకే ఉన్నాయీ. దానికేనా యమ్మే ఉండాలి" అని నిమ్మ తీసుకొచ్చింది" అన్నాడు రావు.

"మీ దగ్గరే కదండి చదువుకున్నాను" రావు లతకి బి. ఏ. లో ఇంగ్లీషు చెప్పాడు. ఆ సంగతి మర్చిపోయాడు.

రెండు నెలలు తిరగకుండా రావు వీణ విశ్వనాథా నికి శాస్త్రోక్తంగా పంచెలచ్చానూ, తాంబూలం, రెండువందల రూపాయలూ అర్పించుకుని లత చేత "నా వీణ" అనిపించేడు. లత సంతోషం చూశాక అతను కూడా నేనెంత రుదుర్లుణ్ణి కాకపోతే ఆ పిల్ల నలా క్షోభ పెడతాను అనుకుని తన్ను తాను మెప్పు చరుచుకున్నాడు చేసిన సత్కార్యానికి. కాని రోజూ సాయంత్రవేళ సంగీతం మేష్ట్రు వచ్చేవేళకి ఇంట్లో ఉండడం మలుకు అతని శక్తికి మించిన పనయింది. అదే కారణం వల్ల అతను మార్సింగ్ వాక్ కూడా అలవాటు చేసుకొన్నాడు. "పోనీ పాపం" అని లత కోపం తెచ్చుకోకుండా పూరుకుంది. రోజులలాగే జరిగి పోతే కథలు ఎక్కడి వక్కడే నిలిచిపోతాయి. కాకి నాడ పాలిటెక్నిక్ లో లెక్చరర్ గాఉన్న సారధి కల కత్తానుంచినస్తూ దారిలో వెల్లెల్లిచూసి పోదాం అని దిగిడు. అప్పుగారినిచూసి లత చాలా సంతోషించింది. సారధి వస్తూ వస్తూ ఓ టేవ్ రికార్డు రు కూడా తెచ్చాడు. "వెయ్యి. చూద్దాం" అంటే, దానికేవో మై నర్ ఎడ్జెస్ట్ మెంటు చెయ్యాలి, వీల్లెడు సామ్యున్నాడు.

31 వ పేజీ చూడండి

వారం రోజులు అందరూ సరదాగా గడిపారు. వెళ్ళే రోజుకి ముందురోజు సారధి రావుతో “బోలెడు గొప్పలు చెప్పావుకాని రాకరాక వచ్చిన భావమరిదిని నన్నానించడానికి ఓ సార్టియేనా పెట్టేవుకాదు” అన్నాడు నిరుత్సాహంతో కూడినవాడై.

“అయ్యో! అంత మాత్రానికే చిప్బుచ్చు కోవాలా? మాట మాత్రం అంటే సార్టిలేం ఖర్చు, డిప్పుర్లు, డ్యాన్సు ప్రోగ్రాములూ అరేజీ చెయ్యక పోయానా? పోస్టే. రేపు నలుగుర్ని పీచి బోగి వళ్ళు పోయిస్తాను” అన్నాడు రావు వోదారుస్తూ. అన్నట్టుగానే నలుగుర్ని పీచివాడు. అందరూ కబుర్లు చెప్పుకుంటూ లత చేసిన స్పెషల్స్ ఖర్చు చేస్తున్నారు.

ఇంతలో పక్క గదిలోంచి ఉప్పమని, గీమని శబ్దం వచ్చింది. “శ్రోతారా! ఇప్పుడు మీరు విధివాటకం వింటారు. ....”

లత సారధివేపు తిరిగి, “ఎడ్జెస్ట్ మెంటు కు వా అన్నావు” అంది.

“అక్కర్లేదు కాబోలయితే” అన్నాడు సారధిసవ్వ.

“..... ఇప్పుడు మీరు లతారావుగారి కవేరి వింటారు.” అని రావు గొంతు వినిపిస్తూంది.

“లతారావు ఏమిటి? మీరు కూడా వాయిస్తారా?” (లత గొంతు)

“సరే. లతాదేవిగారు ఇప్పుడు జంట స్వరాలు వాయిస్తారు” (రావు)

“నేను కృతి వాయిస్తాను” (లత గొంతు)

“సరే. లతాదేవిగారు ఇప్పుడు “చలమేల చేశావు” అనే కృతి వాయిస్తారు. దర్బార్ రాగం. ఆది తాళం” (రావు గొంతు)

“అది కృతికాదు. వర్ణం” (లత)

“అయ్యో! ఇంతసేపూ జరిగింది నాటకం. ఇప్పుడు శ్రీమతి లతాదేవిగారు వాయిచేది ఏదా” (రావు)

ఒక్క క్షణం నిశ్శబ్దం.  
“సా.....సా.....సా.....”

“అదేమిటి?” (రావు)

“మా మేషారు చెప్పారు ముందు సాసాసా వాయిచమని” (లత)

“కానియ్” (రావు)

కొన్ని క్షణాలు నిశ్శబ్దం.  
మళ్ళీ టింగ్... టింగ్... టింగ్... అని వినిపిస్తుంది కొంచెంసేపు.

“అసేకావే?” (సారధి)

“ఇప్పుడు నైలనిస్టు చాన్సు” (లత)

“అదెక్కడ తేవడం. అనకాపల్లి మాకాలమ్మ జాతరలో నా మేనల్లుడు కొన్న డప్పులబండి ఉంది కావలిస్తే.” (రావు)

“అన్నయ్యా! పకోషిలలో బీడిపప్పు వెయ్యనా, ఉల్లిసాయ తెయ్యనా?” (లత)

“దిట్టంగా వచ్చి మిరపకాయలు వెయ్యి— ఊన్లలో మర్చిపోకుండా.” (రావు)

కొన్ని క్షణాల నిశ్శబ్దం.  
“ఆరుద్ర రచించిన ‘దేవుని ఎదుట’ నాటిక వింటారు. కవి కుమారుడి ఆత్మ హెష విసండి” (రావు గొంతు)

సారధి గొంతు వినిపిస్తుంది. “నా యిష్టం. నా ఇష్ట మొచ్చినట్టు ప్రాస్తా. నా కళ్ళు తేలి కనబడితే దానిమీద రాస్తా. ధనరాసులవ్రక్క దారి

# ఉద్దేశాలు మంచివే!

21 వ పేజీ తరువాయి

ద్రుం—ముజ్జానపు క్షేత్రంలోనే అజ్ఞానపు బ్రహ్మ జెముడు డొంకలు, ఆ ప్రక్కనే నిరాశ—ఆనందం ప్రక్కనే ఆక్రందనం— అడుగడుగునా విఘ్నాలు అశలకు అవాంతరాలు—అశయాలకు ఆనకట్టలు, అవేశాలకు చన్నీళ్ళు— అభిప్రాయాలకి సంకెళ్ళు ఆలోచనలకి బేడీలు— ఆదర్శాలకి ఉరితాడు, ఉత్సాహానికి కంట్లోలు, ఉదేశాలకి రేపను—ఇహంలో నో వేకెన్నీ—పరలోలో ఎడ్మిషన్—కళ్ళకు కలకటాలు కడుపులోకే కంకర, తలరాతలు వంకర. ....

“టింగ్. ....టింగ్. ....” మళ్ళీ వీణ విన్పిస్తుంది.

రావు గొంతు “సరిమాపద. .... సరిపద. ....” వదా. .... వదా. ....”

సారధిగొంతు “ఎక్కడికోయ్?”

.....

లత వెళ్ళి గుప్ చవ్ గ మెయిన్ స్పేస్ అఫ్ చేసి రావడంతో ఆ భాగవతం పరిసమాప్తమయింది. అతిథులంతా వెళ్ళిపోయాక “నాకు తెలికుండా నేను మాటాడినవన్నీ రికార్డు చేశారుకదా!” అంది సరిదినవదయ్య.

“మీ వైఫియిందిప్పుడు?” అన్నారు ఇద్దరూ సవ్వ.

ఆ మాటకొస్తే లత వాయించిన వాయింపులు మధ్యలో ‘యిరేస్’ చేసి రావు వాయించేదని లత తేలిదు కనక అడగలేదు.

మర్నాడంతా లత చాలా ముఖానగా ఉంది. దానికి కారణం ఆ సాయంత్రం లత రావుని “నిజంగా నా వాయింపు అంత హైరంగం ఉంటుందండీ?” అని అడిగేవరకూ తెలిలేదు. రావుకి జాలేసింది. నిజం చెప్పేద్దాం అనుకున్నాడు. కాని నిజం చెప్పే తన కార్యం సాఫల్యంకాదని జ్ఞాపకం వచ్చింది.

“అబ్బే, మరి అంత యిదిగా ఉండదనుకో. నువ్వింకా ఎమెమ్యూర్స్ కదా. అందుచేత. ....” అన్నాడు దేశీయ తిలస్త విదానాన్నలంబిస్తూ.

“అవునవును. ప్రాక్టీసు చాలదు. ఇంకా బాగా ప్రాక్టీసు చెయ్యాలి” అంది లత.

సాసం! రావు అవాక్రతిభుడై పోయిన సంగతి లత చూడనేలేదు. ద్విగుణీకృతోత్సాహంతో లత స్వర్ణల ప్రాక్టీస్ సాగిపోతూంది. ఆనాటినుంచి ఆ వీణల కల కలలే ఆ రోడ్డున వినిపించే గర గరలు.

కావలిస్తే కాలేజీ రోడ్మీద సాయంసమయంలో పీకారుగా వెళ్ళి చూడండి సూర్య కండ్ర లాకి సర్వీస్ షెడ్స్ ఇప్పటికీ కనిపిస్తూనే ఉంటాయి!!★



“బ్రదర్! నా మాట విను నాలాగే నువ్వుకూడా ఓ పదుచు పనిమనిషిని యింట్లో పెట్టు. మీ అవిడ నువ్వు పొమ్మన్నా మరి నిన్ను వాదిలి సినీమాలకేగాదు బజారుకేనా వెళ్ళదు.”